

Solidaransvar

Fafo Østforum 10. mars 2009

Adm. dir. Ketil Lyng

Byggenæringens Landsforening

Byggenæringens Landsforening

Paraplyorganisasjon for byggenæringen i Norge

- 4.200 medlemsbedrifter
- 73.300 årsverk i 2008

For seriøsitet

- BNL er opptatt av å sikre et seriøst og velfungerende arbeidsliv.
- BNLS målsetting er at næringen skal være en respektert og lønnsom næring.
- Offentlige som private byggherrer og bedriftsledere skal opptre seriøst.
- Det skal ikke oppleves som en konkurranseulempen og følge lover og regler.
- Det må være lettere og være seriøs og vanskeligere å være useriøs.

BNL går imot et objektivt solidaransvar

- Det er ikke dokumentert et behov for innføring av solidaransvar.
- Det må kreves proporsjonalitet mellom problem og vikemiddel.
- Et solidaransvar vil påføre næringen store økonomiske og administrative byrder og kan heller ikke forsvares ut fra et samfunnsøkonomisk perspektiv.

BNL går imot

- BNL mener at eksisterende tiltak i Norge virker effektivt og vil gi resultater.
- Solidaransvar vil bli en ny belastning for de seriøse i næringen. De useriøse i næringen vil kunne utnytte ordningen.
- Norske tiltak mot sosial dumping ligger langt framme og er samlet mer effektive enn de man har gjennomført i f.eks Tyskland.

Eksisterende tiltak

1. Allmenngjøring på byggeplassene
2. Mer effektive sanksjonsmidler ved overtredelse
3. Økte ressurser til tilsynene
4. Bedre samordning av offentlige etater
5. ID- kort
6. Godkjenning for bemanningsforetak
7. Påseplikt for bedriftene og innsynsrett for tillitsvalgte
8. Krav om lønnsvilkår i offentlige kontrakter

Resultater

- Lite er avdekket gjennom påseplikten og tillitsvalgtes innsyn.
- Næringen og myndighetene må bevilge seg tid for å evaluere de forventede effektene av eksisterende tiltak.
- Tilsynene melder om klar bedring i næringen.

De seriøse rammes

- Tiltakene kan ikke forsvares samfunnsøkonomisk.
- For næringen kan dette eksempelvis utgjøre for 20.000 bygningsarbeidere (av minst 60.000):

4 uker = 500 millioner kroner

6 mnd = 3 milliarder kroner

Agendas anslag ca 2 millioner kroner

Proporsjonalitet?

Minst 60.000 bygningsarbeidere:

Dersom krav fra 500 personer pr. år (mindre enn 1 % av mulig berørte)

Sikkerhetsstillelse pr person:

1 mill. (4 uker)

6 mill. (6 mnd)

Tiltak og konsekvenser

Mulige tiltak:

- *Bankgarantier
- *Tilbakehold av oppgjør

Mulige konsekvenser:

- Økte kapitalkostnader
- Økt likviditetspress
- Svekket lønnsomhet
- Flere mislighold og konkurser
- Kostnadsoverføringer på forbruker og samfunn

Misbruk av ordningen

- Kappløp mellom konkursbegjæringer og lønnskrav
- De kortsiktige og useriøse
- Arbeidstakers egen aktsomhet

Alternativ til solidaransvar

- Ansvaret begrenses til ett ledd i kontraktskjeden (medkontrahentansvar) som Skattebetalingslovens § 4-1 hva gjelder innleiebedrifter.
- Det må innføres fritaksmuligheter:
 - *Likningslovens § 10-7 om solidaransvar for skatt gjelder "forsettlig eller grovt uaktksomhet" brudd på rapporteringsplikten.
 - *For eksempel ved brudd på en mer konkret utformet "påseplikt"?
 - *Opprettelse av et offentlig fritaksregister er under vurdering av Finansdepartementet

•Konklusjon

- Det må kreves tungveiende allmenne hensyn og et klart dokumentert behov.
- Et solidaransvar vil medføre store økonomiske og administrative byrder.
- Den økonomiske effekten er negativ – både samfunnsøkonomisk og for næringen.
- Det må kreves proporsjonalitet mellom problem og virkemidler.
- Objektivt ansvar er etter norsk rettstradisjon forbehold meget få rettsområder.

